

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІХ
ПРОГРАМАХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ:
ВІД КОНЦЕПЦІЇ ДО ПРАКТИКИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТУ**

(26–27 листопада 2025 року)

Харків 2025

Редакційна колегія:

Соломніков І. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,

Семенцова О. В., Дудін О. А.,

Куценко М. Ю., Змій С. О., Рукавішников П. В., Харламова О. М.

просто передати здобувачам як порожні посудини, які готові до наповнення [3]. Оскільки такі припущення призводять до поверхневих підходів, для яких характерне запам'ятовування фактів і деталей без глибшого розуміння сенсу, концепцій, контекстів та інтеграції з існуючими знаннями. Активне навчання, що ґрунтоване на реальному досвіді, є перевіреним методом підтримання глибокого навчання, при цьому науковці визнають подвійну діалектику дії (роздумів) і досвіду, яка необхідна здобувачам для активного експериментування з ідеями і, отже, встановлення зв'язків із власним досвідом [4].

1. Tortorella L., Narayanamurthy G., Thurer M. Identifying pathways to a high-performing lean automation implementation: An empirical study in the manufacturing industry. *International Journal of Production Economics*. 2021. <https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2020.107918>.

2. Brown J. S., Duguid P. Organizational Learning and Communities of Practice: Toward a Unified View of Working, Learning, and Innovation. *Organization Science*. 1991. <https://doi.org/10.1287/orsc.2.1.40>.

3. Gherardi S., Nicolini D. Learning in a Constellation of Interconnected Practices: Canon or Dissonance? *Journal of Management Studies*. 2002. <https://doi.org/10.1111/1467-6486.t01-1-00298>.

4. Kolb D. A. Experiential Learning: Experience as the source of Learning and Development. Second Edition. 2015. Publisher: Pearson Education. https://www.researchgate.net/publication/315793484_Experiential_Learning_Experience_as_the_source_of_Learning_and_Development_Second_Edition.

*Канд. техн. наук, доцент, завідувач
кафедри управління вантажною
і комерційною роботою А. О. Ковальов,
кандидати техн. наук, доценти
О. О. Шапатіна, С. М. Продашук*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ІНТЕГРАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ВИЩУ ОСВІТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Однією з головних Цілей сталого розвитку (Sustainable Development Goals, SDGs), затверджених ООН у 2015 році в документі «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року» (ЦСР), є надання якісної освіти, у тому числі в закладах вищої освіти (ЗВО). З огляду на складність ситуації в Україні, ЗВО адаптуються та

ухвалюють оперативні рішення щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного стану. Війна створює додаткові перешкоди – руйнування інфраструктури, вимушену міграцію здобувачів і викладачів, нестачу ресурсів та потребу у психологічній підтримці, що ускладнює реалізацію освітніх завдань.

Реалізація ЦСР в освітніх програмах ЗВО є основним чинником формування у здобувачів компетенцій, необхідних для вирішення сучасних глобальних викликів. Найбільш значущою для України є ЦСР 4 «Якісна освіта», проте актуальні також ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання», ЦСР 9 «Інновації та інфраструктура», ЦСР 11 «Сталий розвиток міст» [1]. Освітні програми складені так, щоб випускники мали змогу реалізувати здобуті знання у своїй професійній діяльності з урахуванням потреб сьогодення.

Інтеграція принципів сталого розвитку в навчальні плани сприяє розвитку відповідального мислення, екологічної свідомості та соціальної відповідальності, що дає змогу підготувати фахівців, здатних забезпечити баланс між економічним зростанням, соціальним благополуччям і збереженням довкілля. У навчальні плани доцільно включати окремі модулі зі сталого розвитку, вибіркові курси із цифрових технологій і ризик-орієнтованих підходів, а також міжнародні освітні проєкти (Erasmus+, Horizon Europe). У цьому контексті важливо використовувати міждисциплінарні підходи, інноваційні методи навчання та активне залучення здобувачів у практичні проєкти, спрямовані на сталий розвиток. Сучасні освітні методики можна поділити на три групи: цифрові технології (штучний інтелект, симулятори, big data), ігрові та інтерактивні підходи (гейміфікація, бізнес-ігри), міждисциплінарні практичні проєкти (стартапи, замовні дослідження для компаній).

Для покращення дистанційного навчання важливо впроваджувати сучасні освітні технології, розробляти гнучкі навчальні програми, а також розширювати базу практичних матеріалів, ураховуючи рівень підготовки

кожного здобувача. Особливу увагу слід приділити формуванню навичок адаптації до умов трансформації ринку праці, зокрема в транспортній сфері.

На заняттях використовувати наочні матеріали, показувати відео, фільми, слайди, презентації, акцентуючи увагу на практичному аспекті набутих знань; інноваційні методи навчання, включаючи методи штучного інтелекту, теорії ігор, ділові ігри, для підвищення якості підготовки фахівців і швидшої адаптації їх до умов праці на транспортному ринку послуг у сфері транспортних технологій. Потрібно збільшити кількість кваліфікаційних робіт щодо застосування сучасних транспортних технологій, автоматизації технологічних процесів, застосовуючи інтелектуальні та інформаційно-керуючі системи, надати більше уваги застосуванню ризик-орієнтованих технологій, новітніх логістичних підходів в умовах невизначеності з урахуванням воєнного стану. Це сприятиме підготовці конкурентоспроможних фахівців.

Разом із тим інтеграція ЦСР має універсальний характер і стосується не лише транспорту, а і всіх напрямів професійної підготовки.

З боку держави необхідно підвищувати привабливість професії для випускників, забезпечуючи конкурентний рівень заробітної плати і можливості кар'єрного розвитку. Важливим завданням є також гармонізація української освіти з європейськими стандартами, зокрема у сфері ESG-підходів і міжнародних рейтингів університетів за ЦСР (Times Higher Education Impact Rankings).

Одним із дієвих підходів для підвищення зацікавленості здобувачів вищої освіти в онлайн-форматі навчання є організація науково-практичних конференцій за участю представників виробничої сфери та викладачів суміжних транспортних ЗВО. Проведення таких заходів сприяє ознайомленню здобувачів із сучасними технологічними досягненнями в галузі транспорту і формуванню професійної орієнтації.

Отже, впровадження концептуальних засад ЦСР у навчальні плани та практичні курси університету забезпечує інтеграцію теоретичних знань із реальними викликами сучасності, сприяє розвитку інноваційних підходів у

транспортній галузі та формуванню фахівців, здатних працювати в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України.

1 Цілі сталого розвитку (ЦСР, Sustainable Development Goals (SDGs)). URL: <https://www.ifnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/%D0%A6%D1%96%D0%BB%D1%96-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83.pdf>.

*Кандидати техн. наук, доценти кафедри
управління експлуатаційною роботою*

***О. А. Малахова, Г. О. Прохорченко,
Г. М. Сіконенко, О. Е. Шандер***

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Для подій у сучасному світі характерні глобальні та всеохоплюючі процеси, які проникають у кожную галузь суспільства. Трансформаційні процеси євроінтеграції потребують від здобувачів вищої освіти нових компетенцій. Оскільки транспортна інфраструктура займає одне з головних місць в економічній системі кожної країни, то важливими питаннями сьогодення є підготовка майбутніх фахівців для залізничного транспорту і пошук шляхів покращення якості, поєднання теоретичних основ із практичними навичками.

Завданням сучасних навчальних закладів є швидке реагування на зміну світових тенденцій в економічній, освітній, науковій, інформаційно-технічній, соціальній галузях.

Важливо регулярно переглядати освітні програми підготовки, а також урахувати для створення системи професійної освіти принципи, які ґрунтовані на запитах і потребах транспортної галузі. Покращити програми підготовки майбутніх фахівців, які навчаються за програмою підготовки «Організація міжнародних перевезень», допомагає громадське обговорення проєктів на наступний навчальний рік. Так, останнім часом за вимогами